

Аналіз отриманих результатів підтвердив нашу початкову гіпотезу про позитивний вплив крос-форматного навчання на професійний та особистісний розвиток студентів.

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ МЕДИЧНОЇ ГЕНЕТИКИ

В.П. Пішак, Ю.І. Бажора

Кафедра медичної біології, генетики та фармацевтичної ботаніки

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Кафедра клінічної імунології, генетики та медичної біології

Одеський національний медичний університет, м. Одеса

Професія лікаря передбачає широку обізнаність в різних галузях, що зобов'язує постійно поповнювати та вдосконалювати знання. Особливе місце і роль у цьому займає медична генетика. Останнім часом генетичним чинникам приділяють прискіпливу увагу. Вони спричиняють чималу кількість спадкових захворювань, їх участь забезпечує перебіг мультифакторних хвороб, вони впливають на інфекційні процеси. Важливого значення надають місцезростаюванню поліморфізму, мутаціям в екзонах, функціям білкових продуктів.

Все це вимагає глибоких знань загальнобіологічних та генетичних закономірностей, що можливо за умов впровадження педагогічних інновацій у навчальний процес, розробки нових форм оптимального та конструктивного навчання, експертних навчальних систем (О.И. Шушляпин, 2006). Ефективними визначені такі педагогічні технології, як рольові та імітаційні ігри, моделювання, аналіз складних генетичних випадків, навчання шляхом виконання дослідницьких робіт. Для формування професійних навичок та вмінь впроваджуємо мультимедійні інтерактивні лекції (проф. Р.С. Булик, проф. О.І. Захарчук), самопідготовка з вивчення спеціальної літератури, тематичних повідомлень. Частину лекції проводимо з демонстрацією дітей зі спадковою патологією, студенти знайомляться з роботою медико-генетичного відділення обласного діагностичного центру. На нашу думку, вкрай необхідна поглиблена інтеграція по вертикалі викладання медичної генетики на кафедрах медичної біології, медичної хімії, патофізіології, педіатрії та медичної генетики, нервових хвороб та ін.

Проведений 1-й етап олімпіади з медичної біології виявив цілу низку вузьких місць щодо опанування першокурсниками основ антропогенетики та методів генетики людини.

Медичний працівник зобов'язаний вчитися постійно. Самонавчання — невід'ємна умова ефективності неперервної медичної освіти. Тут основна ініціатива за студентом. Він визначає мету навчання, необхідні дії, оцінює отримані результати. За таких умов вирішального значення надається таким методам як розгляд випадків з практики, важливим залишається активна участь у виконанні практичних занять, віртуальних і реальних консультаціях.

Впровадження дистанційних технологій дозволяє розвивати здатність доступу до різної інформації.

Становлення сучасної системи неперервного навчання ґрунтується на впровадженні педагогічних інноваційних технологій (Н.К. Горшунова, Н.В. Медведєв, 2009), які дозволяють забезпечити високий рівень професійної компетентності.

Однією з активних творчих моделей інтерактивного діалогового навчан-

ня в наших університетах є вебінар. На кафедрі медичної біології БДМУ проф. Р.Є. Буликом організовано за посередництва Інтернет-технологій цілу низку доповідей, лекцій, веб-конференцій тощо. Зроблено перші кроки, ще передчасно робити узагальнення, але позитивний досвід підтверджує спадкоємність і доцільність такої форми навчання.

ЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО, ЕМОЦІЙНОГО ТА ЖИТТЄВОГО ДОСВІДУ ПЕДАГОГА-КЛІНІЦИСТА У ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ПРЕДМЕТІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

**¹В.П. Польовий, ¹Р.І. Сидорчук, ²О.Й. Хомко,
²О.М. Плегуча, ³Л.П. Сидорчук**

¹Кафедра загальної хірургії, ²кафедра догляду за хворими та ВМО,

³кафедра сімейної медицини

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Вступ. Сучасний розвиток вищої медичної освіти, питання, пов'язані з підвищенням якості знань, вмінь та компетенції випускників медичних навчальних закладів, вимагають нових підходів до організації навчального процесу. Але, водночас, такі нові підходи призводять до певного нівелювання значення традиційних освітніх технологій. Прогрес дидактики і "технократизація" освітнього процесу не повинні підміняти або виключати застосування традиційних, виправданих багаторічним досвідом методів та підходів у системі вищої медичної освіти.

Основна частина. Предметом нашого аналізу стали питання застосування професійного, емоційного та життєвого досвіду педагога-клініциста у викладанні клінічних предметів на сучасному етапі. Не секрет, що з одного боку молодий вік значної кількості викладачів, у тому числі навіть доцентів, сприяє ширшому впровадженню нових технологій дидактики – дистанційної освіти, комп'ютерних технологій, застосування доступу до он-лайн ресурсів, тощо. З іншого боку, фактор власного прикладу, який базується на життєвому та професійному досвіді так само важливий, як і використання свого особистого наукового чи клінічного потенціалу.

Під час проведення практичних занять на клінічних кафедрах слід встановити такі взаємини з групою, які дозволили б добре пізнати студентів і встановити довірчі взаємини з ними. Потрібно враховувати власні знання і навички. Це означає, що якщо захід, що проводиться виявляється неефективним, то досвід підкаже необхідність внесення коректив. Не слід сподіватись, що це буде можливо на початку викладацької діяльності. Така компетентність приходить згодом, коли викладач цілком освоїть зі своєю роботою та опанує мистецтво і навички викладання.

На нашу думку, застосування свого власного досвіду означає добре володіння навчальним матеріалом; уважне спостереження за групою, прислухання до учасників і там, де це виправдано, рух з ними в одному напрямку; чітке усвідомлення, коли слід щільніше контролювати групу, а коли дозволити групі різного рівня самоконтроль (тобто, коли слід скеровувати діяльність групи і коли можна дозволити групі діяти самостійно). При цьому, покладатися на свої почуття, так само як на розумові здібності, не означає, що ні на один момент викладач не повинен забувати про свої особисті емоційні впливи та переживання.

Викладачу обов'язково слід пам'ятати, що необхідно бути уважним до